

SLOVENSKA ZVEZA ZA
JAVNO ZDRAVJE, OKOLJE
IN TOBAČNO KONTROLO

NVO varujejo naše zdravje

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

MESTNA OBČINA MARIBOR

facebook.com/szotk
twitter.com/tobakzveza
zadiahaj.net
nvozdrazve.si

E-NOVICE / Oktober 2018

Vsebina:

- [novice mreže NVO za zdravje in ostale novice](#)
- [zanimive novice s področja zdravja in okolja po svetu](#)
- [napovednik dogodkov na področju zdravja in okolja](#)
- [razpisi na področju zdravja in okolja](#)

NOVICE MREŽE NVO ZA ZDRAVJE IN OSTALE NOVICE

• [Razstava Body Worlds Vital](#)

Od 20. oktobra 2018 pa do 20. januarja 2019 si bo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani mogoče ogledati razstavo človeških teles Body Worlds Vital. Razstava Body Worlds Vital je novo poglavje v znameniti seriji razstav Body Worlds, ki jo je doživelo prek 47 milijonov ljudi v več kot 90 mestih, kot so Tokio, New York, Mexico City, Bruselj in Rim. Po treh letih gostovanja v Evropi prihaja Body Worlds Vital tudi v Ljubljano.

Kaj vemo o samih sebi? Kako delujejo naši organi, žilni sistem, okostje, mišičevje? Kako se naše telo spreminja skozi čas, kako nanj vpliva zdrav ali manj zdrav življenjski slog in celo bolezen? Tako kot vse razstave Body Worlds prikazuje tudi Body Worlds Vital človeško telo prek plastinantov oziroma ohranjenih pravih teles od njegove zgradbe do celičnega sistema. To, kar je bilo doslej nemogoče, prikazuje razstava na podlagi podrobnih anatomskih studij, organskih sistemov in estetskih kompozicij. Z razstavljenimi avtentičnimi človeškimi telesi in prepričljivimi multimedijskimi prikazi razstava prikazuje, kakšno je telo, kadar je zdravo, v stanju ogroženosti ali obolelo. Zdrava telesa primerja z obolelimi oziroma s telesi v različnih zdravstvenih stanjih. Telesa na tej razstavi niso toga, ampak razstavljeni v gibanju, npr. gasilec, nogometaš ali drsalca, kar daje razstavi posebne vizualne učinke.

Na razstavi bomo sodelovali tudi v SZOTK s [spremljevalnim programom za šolske skupine](#) - s predstavitvijo katraskih in zdravih pljuč in predavanjem Proste roke, čista pljuča za srednje sole ter predavanjem Moja nekadilska zaobljuba za osnovne sole. Prav tako pa bomo obiskovalce informirali o nevarnostih kajenja tobačnih in povezanih izdelkov ter posledicah, ki jih kajenje pušča na telesu.

Več informacij si lahko pridobite na spletni strani razstave oziroma [tukaj](#).

Vabljeni!

• [Svetovni dan hrane 2018: Kako zdravo se prehranjujemo Slovenci?](#)

Že vrsto let je mesec oktober posvečen hrani, saj se 16. oktobra po vsem svetu obeležuje dan hrane. Svetovna organizacije za hrano in kmetijstvo (FAO) ob tem dnevu izpostavlja lakoto, ki pa je glede na finančne in tehnološke vires, s katerimi razpolaga svet, nesprejemljiva. S sloganom »#BrezLakote« opozarja na vse večji prepad med razvitim in nerazvitim svetom. Tako kot obstajajo v svetu razlike v dostopnosti do hrane tudi v Sloveniji beležimo neenakosti v zdravem prehranjevanju zaradi socialno-ekonomskih razlik. Nacionalni program o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2015–2025 zato največ pozornosti posveča ranljivejšim skupinam, kot so tisti z najmanj dohodka in otrokom iz družin z nižjim materialnim standardom. Cilj je, da se vsem omogoči življenje v okoljih, ki zagotavljajo zdravo prehranjevanje in redno telesno dejavnost.

Kaj je pokazala raziskava Z zdravjem povezan vedenjski slog prebivalcev Slovenije?

Raziskava Z zdravjem povezan vedenjski slog prebivalcev Slovenije, ki so jo v letu 2016 izvedli na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje in je del mednarodne pobude, ima najdaljšo tradicijo na področju javnozdravstvenega anketnega raziskovanja v Sloveniji. Najnovejši podatki so pokazali nekatere ugodne trende na področju prehranjevanja. Povečuje se namreč delež ljudi, ki vsakodnevno uživajo zelenjavo in redno zajtrkujejo, zmanjšuje pa se delež prebivalcev, ki uživajo sladkane pijače. Uspeh lahko pripišemo številnim uvedenim programom in ukrepom, ki se sistematično izvajajo že več let in so tudi del aktualnega Nacionalnega programa o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje [»Dober tek Slovenija«](#) za obdobje 2015–2025.

Kljub temu pa se v povprečju še vedno vsak drugi odrasli prehranjuje pretežno nezdravo, kar dve tretjini odraslih pa se soočata z dejavniki tveganja nezdravega življenjskega sloga, ki predstavljajo vzrok prezgodnje obolevnosti in umrljivosti. Kaže se, da se posebej nezdravo prehranjujejo moški, mlajši odrasli, manj izobraženi in socialno-ekonomsko ranljivejši, katerim bo treba nameniti še več pozornosti. Slednji izbirajo pretežno manj kakovostna živila in se še posebej nezdravo prehranjujejo. Priporočilom o zdravi prehrani težje sledijo zaradi ekonomskih razlogov ali slabše ozaveščenosti.

Več si lahko preberete na spletni strani NIJZ oziroma [tukaj](#).

[Nazaj na vrh](#)

ZANIMIVE NOVICE S PODROČJA ZDRAVJA IN OKOLJA PO SVETU

• [Prepoved kajenja v parkih in javnih vrtovih v Strasbourgu in Parizu](#)

Mestna oblast v glavnem mestu Alzacije, Strasbourg, je soglasno sklenila, da s 1. julijem 2018 prepove kajenje v vseh parkih in javnih vrtovih. To je prvi primer takšne prepovedi v Franciji. Pred uveljavitvijo prepovedi so izvedli obširno anketo, da bi ugotovili, ali se javnost z ukrepom strinja. Rezultati so bili očitni: 71 % nekadilcev in 57 % kadilcev je bilo naklonjenih takšnemu ukrepu.

V sodelovanju z organizacijo Liga proti raku, so z akcijo »Parki brez tobaka« pilotno pričeli s koncem leta 2017 v glavnem mestnem parku Citadelle ter šestih drugih večjih parkih, preden so prepoved razširili na vse parke in javne vrtove. »Če si želimo generacijo nekadilcev, mora tobak izginiti izpred oči mladih,« ocenjuje dr. Alexandre Feltz, namestnik župana Strasbourga, zadolžen za zdravstvena vprašanja in specialist za zasvojenost. Leta 2015 so v Strasbourgu že uvedli popolno prepoved kajenja na vseh površinah z otroškimi igrali, preden so to uvedli na nacionalni ravni.

Sprva bo oseba, ki bo kljub prepovedi v parku ali javnem vrtu kadila, zgolj ustno opozorjena. »Verjamemo, da bodo zdravstveni strokovnjaki za vprašanja tobaka parke redno obiskovali. Če bodo ljudje kadili, se bodo pričeli z njimi pogovarjati,« meni dr. Feltz. S 1. januarjem 2019 bodo pričeli tudi s pisanjem kazni za kadilce, ki prepovedi ne bodo upoštevali. Kazen bo znašala 68 evrov. Po mnenju občine imajo države, ki so uvedle prepoved kajenja v parkih tudi nižjo stopnjo kajenja: 19 % na Finskem in Islandiji, 17 % v Veliki Britaniji, 15 % v ameriških mestih Boston in New York, medtem ko je v Franciji 27 % kadilcev.

Kmalu za Strasbourgom je sledila tudi podobna prepoved, vendar v manjšem obsegu, v glavnem mestu Francije, Parizu. Z 10. julijem 2018 je bilo v Parizu prepovedano kajenje na šestih zelenih površinah v mestu, ki so namenjene testiranju ukrepa za obdobje štirih mesecev. Z 20. avgustom se je povišala tudi cena cigaret, ki trenutno znaša med 7,60 do 9,30 evrov za zavojček. V boju proti posledicam, ki jih povzročata tobak, francoska vlada do leta 2020 načrtuje povišanje cen za zavojček, ki vsebuje 20 cigaret, na 10 evrov.

Predlog je vložila francoska radikalna desnica, tudi v Parizu so ga soglasno podprle vse stranke. Šest parkov, kjer je kajenje prepovedano, leži v različnih socialnih okrožjih. Predsednik radikalne desnice Laurence Goldberg želi s tem »predvsem dvoje: boriti se proti kajenju ter banalizirati cigareto in s tem doprinesiti k čistejšim parkom, ki se utaplajo v cigaretinih ogorkih.« V Parizu letno očistijo 350 ton cigaretinih ogorkov, za smetenje s cigaretinimi ogorki izven zato določenih mest, je od leta 2015 predpisana kazn 68 evrov. V letu 2017 je bilo izdanih 21.000 kazni zgolj v Parizu.

Po štirih mesecih prepovedi bodo v Parizu opravili evalvacijo prepovedi in ob uspešnih rezultatih bo prepoved uveljavljena tudi za vse preostale parke in vrtove v mestu. S tem želijo ustvariti javna mesta brez kajenja ter okrepi ti zdušje proti tobaku. Pri 27 % Francozov, ki kadijo, je po podatkih francoskega zdravstvenega barometra tobak vzrok za 73.000 smrti in 45.000 rakavih obolenj letno.

Na podlagi teh podatkov so tudi v Nemčiji izvedli javnomnenjsko raziskavo, ki jo je med 25. in 30. julijem 2018 preko spleta izvedlo podjetje Civey. Pri raziskavi je sodelovalo 19.130 oseb. Rezultati so pokazali, da se 47,8 % vprašanih strinja s prepovedjo kajenja v parkih, kot je to urejeno v Parizu.

Viri:

- https://www.liberation.fr/direct/element/la-ville-de-strasbourg-interdit-la-cigarette-dans-les-parcs-et-jardins-publics_83675/
- <https://www.francebleu.fr/infos/societe/paris-la-cigarette-bannie-dans-certains-espaces-verts-de-la-capitale-1534690708>
- https://www.nouvelobs.com/sante/20180704_OBS9170/paris-va-experimenter-l-interdiction-du-tabac-dans-les-jardins-publics.html
- Nichtraucher-Initiative Deutschland (2018). Nichtraucher-Info.

• **Prodaja elektronskih cigaret narašča predvsem zaradi mladoletnih kadilcev**

Začetki elektronske cigarete segajo v šestdeseta leta 20. stoletja. Namen je bil razviti napravo, ki bi kadilcu omogočila dostavni mehanizem za nikotin brez vdihavanja tobačnega dima. Na samem začetku so jih oglaševali kot »zdrave cigarete«, ki naj bi kadilcem pomagale v prehodnem obdobju do opustitve kajenja. Nekatere omejene študije so celo pokazale nekoliko večji odstotek odraslih kadilcev, ki so uspešno opustili kajenje, če so uporabljali elektronsko cigareto, v primerjavi s tistimi, ki so uporabljali nadomestno nikotinsko terapijo in se niso udeležili svetovanja za opuščanje kajenja. Kljub temu pa je elektronska cigareta kot pripomoček za opuščanje kajenja nepričljiva, zato je tudi Ameriška zvezna agencija za hrano in zdravila ne priznava kot takega. Elektronske cigarete dovajajo v kadilčvo telo znatne, zasvojljive količine nikotina, kar je še posebej škodljivo za vedno mlajšo populacijo, ki jih uporablja. Vsebnost nikotina v izdelkih, ki jih industrija vse bolj uspešno oglašuje za mladostnike, ni zanemarljiva. En rezervoar s tekočino za napravo JUUL, ki naj bi zadostoval za 200 vdihov, po podatkih objavljenih na spletni strani proizvajalca vsebuje 40 miligramov (mg) nikotina. Količina nikotina v povprečni škatlici dvajsetih cigaret se giblje med 10 mg in 32 mg.

V zadnjih letih se je občutno povečala prodaja elektronskih cigaret. Velik del prodanih izdelkov se je načrtno oglaševal za mlade odrasle in najstnike. Skupna delovna skupina, sestavljena iz Urada za kajenje in zdravje iz ameriškega Centra za nadzor bolezni (CDC) in Centra za zdravstveno politiko in raziskave o tobaku, je objavila nove podatke o prodaji elektronskih cigaret v ZDA med leti 2013 in 2017. Čeprav z jabetimi podatki iz raziskave ni bilo mogoče sklepati o starosti kupcev, ni težko na podlagi proizvajalčeve ponudbe arom kot so mango, sadna mešanica in gumijasti medvedki, izluščiti, da je njihova oglaševalska strategija osredotočena osvojitvi trg, ki ga predstavljajo najstniki in mladi odrasli. Seriji izdelkov elektronskih cigaret, ki jih proizvaja podjetje JUUL Laboratories, se je rast prodaje od leta 2016, ko so prodali 2,2 milijona naprav, pa do leta 2017, ko so prodali 16,2 milijona naprav, povečala za 614 %. V mesecu decembru 2017 so prodali 3,2 milijonov naprav. Podjetje JUUL Laboratories je na področju elektronskih cigaret povečalo svoj tržni delež za 515 % - leta 2016 je znašal njihov tržni delež 2 %, leta 2017 pa 13 %. Do decembra 2017 so njihovi izdelki predstavljali 29 % celotne prodaje elektronskih cigaret.

Za prevlado elektronskih cigaret podjetje JUUL v primerjavi z ostalimi izdelki je kar nekaj razlogov. Dizajn izdelkov je zelo podoben USB ključem, da jih naredi privlačne za učence, dijake in študente. Rezervoarji z aromo so preprosti za namenjav. Arome so raznovrstne – od sladkega arom, pa vse do sadnih okusov. Te, skupaj s svetlečim obarvanim - USB ključem podobnim ohišjem, naredijo izdelke zelo privlačne mladim osebam. Podobnost naprav USB ključem omogoča tudi, da jih vse več učencev prikrito prinaša v učilnice osnovnih in srednjih šol, kjer so elektronske cigarete prepovedane. Učenci elektronske cigarete vse pogosteje tudi uporabljajo na šolskih zemljiščih in v učilnicah pri pouku, kajti oblike USB ključev pogosto preslepajo učitelje. Učenci pri pouku izdihavajo paro v oblačila ali nahrbtnike oziroma šolske torbe.

Čeprav proizvajalci elektronskih cigaret zatrjujejo, da je njihova oglaševalska kampanja namenjena odraslim kadilcem, se raba elektronskih cigaret kot tudi kasnejša raba tobačnih cigaret med najstniki povečuje že skoraj desetletje. Letna Nacionalna raziskava o rabi tobaka med mladimi v ZDA (NYTS) je v letih 2011 do 2013 primerjala rabo tobaka med mladostniki od 12. pa do 18. leta starosti. V teh treh letih se je število novih uporabnikov elektronske cigarete povečalo za 300 %, iz 79.000 na preko 263.000. Na vprašanje ali imajo namen začeti kaditi tudi klasične tobačne cigarete, je skoraj 50 % kadilcev elektronske cigarete odgovorilo pritrdilno v primerjavi z 21 % vprašanih, ki poprej niso uporabljali elektronske cigarete. Za tiste, ki so elektronsko cigareto poizkusili samo enkrat, se je verjetnost, da bodo začeli kaditi klasične tobačne cigarete v primerjavi z tistimi, ki elektronske cigarete niso nikoli poprej poizkusili, skoraj podvojila.

Četudi se v prihodnosti z več raziskavami morda izkaže, da elektronske cigarete nekoliko pomagajo kadilcem pri opuščanju kajenja, se je treba zavedati, da nedavni porast v prodaji izdelkov, ki nagovarjajo mlade, ne vodi samo v povečano rabo elektronske cigarete, temveč v ponovno obujen interes po kajenju klasičnih tobačnih cigaret pri tej starostni skupini. Zaradi tega je potrebno sprejeti strožje ureditve glede oglaševanja izdelkov, vključno z jasnimi navodili in opozorili o ravnanju s tovrstnimi izdelki, kar bi lahko pomagalo zajezi rast njihove uporabe.

Objavljeno 16.10.2018 na www.forbes.com

• **Cigarete škodijo tudi okolju, ne samo zdravju**

Iz novega poročila je razvidno, da šest bilijonov letno proizvedenih cigaret znatno vpliva na okolje preko klimatskih sprememb, rabe vode in obdelovalnih površin, ter sproščenih strupov. Uničujoč vpliv tobačne industrije na človekovo zdravje je dobro znan. Vendar novo poročilo prvič sistematično prikazuje velik vpliv tobačne industrije na okolje. Poročilo, katerega avtorji so znanstveniki iz univerze Imperial College London, je bilo predstavljeno na srečanju Okvirne konvencije Svetovne zdravstvene organizacije za nadzor nad tobakom.

Omejenost virov

Okoljski vplivi, ki so posledica cigaretno proizvodnje, vključujejo klimatske spremembe zaradi porabe energije in goriv, izčrpanje vodnih zalog ter pojav kislih tal. Gojenje tobaka na svetovni ravni zahteva precejšnjo uporabo obdelovalnih površin, veliko porabo vode, pesticidov in človeškega dela – vseh omejenih virov, ki bi lahko bili boljše izkoriščeni drugod. Na svetovni ravni se je v letu 2014 pridelalo 32,4 milijonov ton zelenega tobaka za proizvodnjo 6,48 milijonov ton posušenega tobaka oziroma šest bilijonov cigaret, kar pa je prispevalo skoraj 84 milijonov ton dodatnih emisij ogljikovega dioksida – približno 0,2 % skupnih izpustov ogljikovega dioksida.

Profesor Nick Voulvoulis iz Centra za okoljsko politiko univerze Imperial College London, je dejal: »Okoljski vplivi kajenja cigaret dodatno vplivajo na čedalje bolj redke naravne vire našega planeta in občutljive ekosisteme. Tobak znižuje kakovost našega življenja, ko tekmuje za vire s proizvodi, ki so pomembni oziroma dragoceni za preživetje in razvoj po celem svetu.«

Energetsko intenzivna proizvodnja

Predelava - sušenje tobačnih listov za proizvodnjo sušenega tobaka je energijsko intenzivna panoga, saj uporablja izgorevanje premoga ali lesa, kar prispeva k emisijam toplogrednih plinov in krčenju gozdov. Gojenje tobaka prav tako porabi več kot 22 milijard ton vode. Transport in proizvodnja cigaret, kot tudi njihova končna uporaba ter odstranjevanje ogorkov, prav tako porabijo več virov in povzročajo še več odpadkov.

Kitajska, največja uporabnica cigaret na svetu, pridelava več kot 3 milijone ton tobačnih listov, za kar potrebujejo več kot 1,5 milijonov hektarjev obdelovalnih površin in znatne zaloge pitne vode. Medtem življenjski prostor trpi za pomanjkanjem pitne vode in skoraj 134 milijonov ljudi v Kitajski je podhranjenih.

Več pridelkov

V poročilu avtorji primerjajo tobak z drugimi pridelki, ki zahtevajo manj vložkov. Pridelane količine teh pridelkov so v mnogih primerih veliko višje kot pri tobaku. Na primer, v Zimbabveju bi lahko na povprečno enem hektarju zemlje, na katerem trenutno pridelajo približno 1,2 tone tobaka, pridelali 19 ton krompirja. Avtorji poročila trdijo, da je gojenje alternativnih pridelkov boljše za kmetovalce in njihove družine, saj je otroško delo še vedno zelo razširjeno pri proizvodnji tobaka. Skoraj 90 % celotne količine tobaka se proizvode v državah v razvoju. Od deset največjih pridelovalcev tobaka je devet držav v razvoju. Štiri od teh so države z nizkimi dohodki na prebivalca in visoko stopnjo tveganja lakote - Indija, Zimbabve, Pakistan in Malavi. Večina proizvedenih cigaret pa se pokadi v razvitih državah sveta. Dr. Nicholas Hopkinson iz Nacionalnega inštituta za srce in pljuča iz univerze Imperial College London je dejal: »Kadilci v razvitem svetu dejansko in metaforično izrabljajo vire revnih držav.«

Vseživljenjski vpliv

V poročilu so tudi izračunali kakšen vpliv na okolje ima oseba, ki kadilci skozi celotno življenjsko obdobje. Oseba, ki dnevno pokadi škatlico 20 cigaret v obdobju petdeset let, je odgovorna za 1,4 milijonov litrov porabljenih vodnih virov.

Poročilo zahteva vrsto ukrepov za reševanje teh perečih vprašanj. Med drugim krepitev globalne zbirke podatkov za zapolnitev vrzeli v sedanjih podatkih o okolju, spodbujanje trajnostnih naložb, vključitev okoljskih stroškov pridelave tobaka v ceno izdelkov ter nenazadnje spodbujanje industrije, da prevzame odgovornost za celotni življenjski cikel svojih proizvodov.

Študija je dostopna [tukaj](#).

Objavljeno 2.10.2018 na www.phys.org

[Nazaj na vrh](#)

NAPOVEDNIK DOGODKOV S PODROČJA ZDRAVJA IN OKOLJA

• **Srečanje ENSP za krepitev zmogljivosti. 12.11.- 14.11.2018. Dunaj. Avstrija**

Konferenco, ki bo trajala od 12. novembra do 14. novembra na Dunaju, organizira Evropska mreža za preprečevanje kajenja (ENSP). Delavnice na konferenci so namenjene krepitevi zmogljivosti članov - nevladnih organizacij in ostalih deležnikov, ki delujejo na področju javnega zdravja, se posebej pa na področju preprečevanja začetka kajenja in tobačni kontroli. Govor bo teklo o trenutnem stanju implementacije Okvirne konvencije SZO za nadzor nad tobakom in Direktive o tobačnih izdelkih v Evropskem prostoru. Poseben poudarek pa bo tudi na novih tobačnih izdelkih.

Informacije o programu bodo objavljene na [spletni strani ENSP](#). Prijavite se lahko [tukaj](#).

• **8. Evropska konferenca o alkoholni politiki. 20.11.- 21.11.2018. Edinburg. Škotska**

20. in 21. novembra 2018 bo na Škotskem potekala 8. Evropska konferenca o alkoholni politiki, en dan prej, torej 19.11.2018, pa bo potekala konferenca Mreže za alkoholno politiko (APN).

Organizator glavnega dogodka je Eurocare v sodelovanju s škotsko organizacijo SHAAP (Scottish Health Action on Alcohol Problems). Tema 8. konference je "Razsvetljena alkoholna politika za 21. stoletje". Z naslovom konference se organizatorji navezujejo na škotsko tradicijo razsvetljenstva in s tem opozarjajo, da morajo razsvetljene alkoholne politike pripomočki k otipljivi dobrobiti tako za posameznika kot za družbo kot celoto. Obeh konferenc se bo ob podpori WHO udeležila tudi naša predstavnica.

Na konferenco se lahko prijavite [tukaj](#).

• **[4. Nacionalna konferenca o alkoholni politiki, 26.11.2018, Ljubljana, Slovenija](#)**

Nacionalni inštitut za javno zdravje vabi na 4. nacionalno konferenco o alkoholni politiki z naslovom "Alkohol in nasilje", ki bo potekala 26. novembra 2018 s pričetkom ob 9. uri v Austria Trend Hotelu Ljubljana.

Program dogodka se nahaja na [spletni strani NIJZ](#).

Na dogodek se lahko prijavite [tukaj](#).

• **[11. Evropska konferenca o javnem zdravju \(EPH\), 28.11. - 1.12.2018, Ljubljana, Slovenija EAPYC](#)**

Dogodek bo potekal v Cankarjevem Domu v Ljubljani med 28. novembrom in 1. decembrom 2018. Tema tokratne konference je "Winds of change: towards new ways of improving public health in Europe".

Sektor javnega zdravja se nenehno sooča z novimi izzivi za izboljšanje zdravja in kakovosti življenja evropske populacije. Na konferenci v Ljubljani bodo predstavljeni rezultati novejših raziskav, dobre prakse v javnem zdravstvu, posebna pozornost bo posvečena mreženju in vzpostavitvi partnerstev v različnih sektorjih z namenom izboljšanja zdravja prebivalstva.

Na konferenco se lahko prijavite [tukaj](#).

• **[16. nemška Konferenca o nadzoru nad tobakom, 12.12. - 13.12.2018, Heidelberg, Nemčija](#)**

[Nazaj na vrh](#)

RAZPISI S PODROČJA ZDRAVJA IN OKOLJA

• **[Javni razpis za sofinanciranje programov in/ali projektov v MOL za leto 2019 in/ali za leta 2019 do 2021: Socialno varstvo in varovanje zdravje - Ljubljana - Zdravo mesto](#)**

Namen tega javnega razpisa je sofinanciranje projektov in/ali programov nevladnih organizacij in javnih zavodov, namenjenih ranljivim skupinam občanov in občanov MOL ter vseh tistih, ki bivajo ali se zadržujejo na območju MOL, in sicer s ciljem, da se na razpisnih področjih zagotovi kvalitetne programe z jasno razvidnimi elementi podpore pri reševanju stisk in težav oziroma tvegane življenjske situacije potencialnih uporabnic in uporabnikov ter splošno preventivne programe varovanja zdravja, vse z vsebinami, ki ne spadajo v mrežo javne službe oziroma njihovo financiranje ureja veljavna zakonodaja.

Predmet javnega razpisa so programi socialnega varstva s področij od točke A.1. do točke A.13. in programi varovanja zdravja s področij od točke B.1. do točke B.7., ki so v skladu z namenom in ciljem javnega razpisa.

A) Programi socialnega varstva z naslednjih razpisnih področij:

A.1. Socialnovarstveni programi za ljudi, ki se srečujejo s tveganji za nastanek revščine in njenimi posledicami ter za brezdomne:

A.1.1. Socialnovarstveni programi z možnostjo namestitve za brezdomne (zavetišče, nastanitvena podpora)

A.1.2. Drugi socialnovarstveni programi za ljudi, ki se srečujejo s tveganji za nastanek revščine in njenimi posledicami ter za brezdomne

A.2. Socialnovarstveni programi za starejše:

A.2.1. Socialnovarstveni programi, ki starejšim nudijo oporo za samostojnejše in kvalitetnejše življenje v domačem bivalnem okolju

A.2.2. Programi za izobraževanje in informiranje ter za samopomoč svojcev dementskih

A.3. Socialnovarstveni programi za ljudi s težavami zaradi motenj hranjenja

A.4. Socialnovarstveni programi za ljudi s težavami zaradi uporabe in/ali z zasvojenostjo z nedovoljenimi drogami

A.5. Socialnovarstveni programi za ljudi s težavami zaradi uživanja in/ali zaradi zasvojenosti z alkoholom

A.6. Socialnovarstveni programi za ljudi s težavami zaradi prekomerne rabe in/ali z zasvojenostjo s sodobnimi elektronskimi tehnologijami in spletom

A.7. Socialnovarstveni programi, ki ljudem z različnimi oblikami oviranosti nudijo podporo za samostojnejše življenje in omogočajo njihovo aktivno vključevanje v skupnost

A.8. Socialnovarstveni programi za ženske in otroke, ki so žrtve nasilja:

A.8.1. Socialnovarstveni programi, ki ženskam in otrokom, žrtvam nasilja, nudijo možnost varne namestitve

A.8.2. Socialnovarstveni programi, ki ženskam in otrokom, žrtvam nasilja, nudijo podporo, svetovanje, opolnomočenje in zagovornišvo

A.9. Socialnovarstveni programi za osebe, ki povzročajo nasilje

A.10. Socialnovarstveni programi, ki ljudem s težavami v duševnem zdravju nudijo podporo in omogočajo njihovo aktivno vključevanje v skupnost

A.11. Socialnovarstveni programi, ki otrokom, mladostnicam in mladostnikom nudijo podporo pri reševanju različnih stisk in težav ter krepijo njihovo socialno vključenost

A.12. Socialnovarstveni programi za pomoč in podporo imigrantkam in imigrantom pri njihovi socialni integraciji v skupnost

A.13. Socialnovarstveni programi namenjeni podpori in opolnomočenju LGBT+ osebe

B) Programi varovanja zdravja z naslednjih razpisnih področij:

B.1. Programi, namenjeni ohranjanju in promociji zdravja otrok, mladostnic in mladostnikov

B.2. Programi, namenjeni osveščanju o odgovornem spolnem vedenju in o spolno prenosnih okužbah

B.3. Programi, namenjeni promociji zdravega načina življenja na področju reproduktivnega zdravja (nosečnost, priprave na porod, obporodno obdobje, dojenje)

B.4. Programi, namenjeni osveščanju in spodbujanju zdravega odnosa do tobaka, alkohola ali zdravil oziroma preprečevanju njihove škodljive uporabe

B.5. Programi, namenjeni preprečevanju in zmanjševanju poškodb v prometu

B.6. Zagovornišvo uporabnikov in uporabnic zdravstvenih storitev

B.7. Programi, namenjeni osveščanju in svetovanju posameznikom/-cam in družinam v stiski na področju duševnega zdravja ter preprečevanju in obvladovanju stresa

Predmet javnega razpisa je podpreti projekt, ki bo pripomogel k dvigu kulture varnosti in zdravja pri delu v organizacijah in bo posledično zagotavljal boljše pogoje dela za delavce, zlasti starejše od 45 let.

Glede drugih pogojev glej razpisno dokumentacijo.

Razpisuje: Mestna občina Ljubljana

Vrednost razpisa: Okvirna višina sredstev, namenjena realizaciji programov s področja »socialno varstvo in varovanje zdravja – Ljubljana – zdravo mesto« za leto 2019 znaša 1.048.600 EUR, in sicer: A. Programi socialnega varstva: 867.100 EUR, B. Programi varovanja zdravja: 181.500 EUR.

Podrobne informacije in kriterije razpisa najdete [tukaj](#).

Rok prijave: 2.11.2018

• **[Obzorje 2020: Digital Health and care services](#)**

Digitalne rešitve lahko izboljšajo delovanje zdravstvenih sistemov, a izziv predstavlja povezovanje, vodenje in usmerjanje raziskovanj, inovacij in digitalizacije na področju zdravja. Razpis je namenjen podpori projektom, ki bi ponudili rešitve za ta izziv.

Upravičeni prijavitelji

Vsaj 3 pravne osebe iz vsaj 3 držav, ki sodelujejo v programu Obzorje 2020.

Dobro je vedeti

Organizacije, ki so zainteresirane za partnerstvo, se lahko prijavijo [tukaj](#).

Razpisuje: Evropska komisija v okviru programa [Obzorje 2020 - okvirni program za raziskave in inovacije](#)

Vrednost razpisa: 22.000.000 EUR

Podrobne informacije in kriterije razpisa najdete [tukaj](#).

Rok prijave: 14.11.2018

• **[Justice: Razpis za sofinanciranje projektov v okviru politike EU na področju drog](#)**

Generalni direktorat Evropske komisije za pravosodje, svobodo in varnost je v okviru programa za pravosodje objavil javni razpis za sofinanciranje mednarodnih projektov v okviru politike EU na področju drog za leto 2018.

Upravičeni prijavitelji

Na razpis se lahko prijavijo pravne osebe javnega in zasebnega prava iz držav upravičenk v okviru programa za pravosodje, ki izpolnjujejo razpisne pogoje. Kot partnerji lahko sodelujejo tudi mednarodne organizacije. Zahteva se partnersko sodelovanje med najmanj dvema organizacijama iz najmanj dveh različnih upravičenih držav.

Razpisuje: Evropska komisija, Generalni direktorat za pravosodje, svobodo in varnost

Vrednost razpisa: V okviru tega razpisa je na voljo 2,249,000 EUR. Prijavite lahko projekte v vrednosti nad 250 000 EUR, sofinancira se do 80 % upravičenih stroškov.

Podrobne informacije in kriterije razpisa najdete [tukaj](#).

Rok prijave: 5.12.2018.

• [Četrty razpis v okviru programa transnacionalnega sodelovanja na območju alp v programskem obdobju 2014-2020](#)

Objavljen je četrti razpis v okviru programa transnacionalnega sodelovanja Območje Alp v programskem obdobju 2014-2020, kjer je na voljo približno 25 milijonov evrov. Program podpira projekte transnacionalnega sodelovanja, ki spodbujajo prostorski razvoj in teritorialno kohezijo območja. Tudi tokratni razpis je osredotočen na prioritete od 1 do 4.

Prioriteta 1: Inovativna družba

- 1.1. Izboljšanje okvirnih pogojev za inovativnost
- 1.2. Krepitev zmogljivosti na področju storitev splošnega pomena

Prioriteta 2: Nizkoogljjučna družba

- 2.1. Vzpostavitev transnacionalnih in integralnih nizko-ogljüčnih politik in ukrepov
- 2.2. Povečanje opcij za nizko-ogljüčno mobilnost in transport

Prioriteta 3: Življenjski prostor

- 3.1. Trajnostna raba naravne in kulturne dediščine
- 3.2. Varovanje, razvoj in ekološka povezanost alpskih ekosistemov

Prioriteta 4: Dobro upravljanje

- 4.1. Razširitev večnivojskega in transnacionalnega upravljanja na območju

Upravičeni prijavitelji

Prevladujoči upravičenci programa Območje Alp so: pravne osebe javnega prava, pravne osebe pod javnim nadzorom, zasebne institucije, organizacije, združenja. Specifični pogoji sodelovanja za ta razpis so opredeljeni v razpisni dokumentaciji. Zahteva se projektno partnerstvo najmanj starih partnerjev iz najmanj starih držav.

Razpisuje: Skupni sekretariat programa Interreg Območje Alp

Rok prijave: 12. 12. 2018

• [Horizon 2020: Better health and care, economic growth and sustainable health systems](#)

V okviru prednostne naloge "družbeni izzivi" programa za raziskave in inovacije Obzorje 2020 so objavljeni javni razpisi za sofinanciranje projektov na področju zagotavljanja boljšega zdravstvenega varstva, ekonomske rasti in trajnostnih zdravstvenih sistemov za leta od 2018 do 2020.

Razpisuje: Evropska komisija

Vrednost razpisa: Finančna sredstva za izvajanje Obzorja 2020 znašajo 77.028,3 milijonov EUR v tekočih cenah (odlična znanost – 24.441,1 milijonov EUR; vodilni položaj v industriji – 17.015,5 milijonov EUR; družbeni izzivi – 29.679 milijonov EUR). Letna proračunska sredstva odobrita Evropski parlament in Svet v okviru omejitev iz večletnega finančnega okvira.

Podrobne informacije in kriterije razpisa najdete [tukaj](#).

Rok prijave: Rok za oddajo prijave odvisno od teme, na katero se prijavljate (različno, od 6.2.2018 do 16.4.2019).

[Nazaj na vrh](#)

SLOVENSKA ZVEZA ZA JAVNO ZDRAVJE, OKOLJE IN TOBAČNO KONTROLO

Od prejemanja e-novic se lahko odjavite [tukaj](#).
Lahko pa nam pišete na elektronski naslov info@zadlha.j.net

Partizanska cesta 12
2000 Maribor
TEL: +386 5 917 80 76
GSM: +386 51 317 113

